

Notat til Statsrevisorerne om
beretning om Undervisnings-
ministeriets takstfastsættelse
og -regulering på AMU-området

December
2010

revision

revision

revision

Opfølgning i sagen om Undervisningsministeriets takstfastsættelse og -regulering på AMU-området (beretning nr. 15/06)

30. november 2010

RN A107/10

I. Indledning

1. Jeg lovede i mit notat til Statsrevisorerne af 19. februar 2008 i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4, om Undervisningsministeriets takstfastsættelse og -regulering på AMU-området, at jeg ville følge udviklingen på området. Notatet findes i Endelig betænkning over statsregnskabet for finansåret 2006, s. 170 ff.

2. Der er ca. 3.500 arbejdsmarkedsuddannelser (AMU-fag), som udbydes af en række selv-vejende erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner og private institutioner. AMU-fagene er korte, enkeltstående opkvalificeringsforløb, som gennemsnitligt varer 3½ dag. AMU-fagene er fordelt på 12 takstgrupper, og det samlede årlige undervisningstilskud til institutionerne udgør ca. 600 mio. kr. Tilskuddet er aktivitetsbestemt efter antallet af årselever i hver takstgruppe.

3. I beretningen undersøgte Rigsrevisionen ministeriets grundlag for takstindplacering af AMU-fag og ministeriets overvågning og regulering af undervisningstaksterne. Rigsrevisionen undersøgte derudover ministeriets initiativer for at sikre kvaliteten af de data, der ligger til grund for ministeriets regulering af takster og eventuelle analyser af institutionernes produktivitet.

4. I dette notat vil jeg følge op på 3 områder:

- Undervisningsministeriets udarbejdelse af retningslinjer i forbindelse med takstindplacering af AMU-fag
- Undervisningsministeriets udarbejdelse af et koncept for fremtidige taksteftersyn
- Undervisningsministeriets etablering af et retvisende datagrundlag, så ministeriet kan blive i stand til at udarbejde retvisende produktivitsanalyser for grupper af arbejdsmarkedsuddannelser.

5. Notatet bygger på skriftligt materiale fra Undervisningsministeriet og møder med ministeriet.

II. Undervisningsministeriets retningslinjer for takstindplacering af AMU-fag

6. Statsrevisorerne anførte i deres bemærkninger til beretningen, at Undervisningsministeriets fastsættelse og regulering af taksterne – herunder efteruddannelsesudvalgenes og ministeriets takstindplacering af de enkelte AMU-fag – foregik på et så utilstrækkeligt grundlag, at der ikke var sikkerhed for, at taksterne afspejlede kravene til undervisningens tilrettelæggelse og dermed skolernes udgifter.

7. Efteruddannelsesudvalgene har ansvaret for at udvikle nye AMU-fag og foreslå udgangspunktet for takstindplacering af faget til Undervisningsministeriet. Ministeriet har herefter ansvaret for at overvåge, om AMU-fagene i praksis kan afholdes inden for taksterne. Det er også ministeriet, der regulerer taksterne eller omplacerer fag til andre takstgrupper, hvis der er store uoverensstemmelser mellem undervisningsudgifter og takster.

8. Undervisningsministeriet udsendte i april 2008 en vejledning til efteruddannelsesudvalgene om, hvordan nye AMU-fag skal placeres i takstgrupper. Vejledningen beskriver opbygningen af takstsystemet og kravene til takstindplacering af AMU-fag. Det indgår bl.a., at efteruddannelsesudvalgene skal tage stilling til AMU-fagernes omkostninger og vurdere, hvilken takstgruppe fagene kan rummes inden for. Undervisningsministeriet har oplyst, at ministeriet desuden har præciseret fagernes tilknytning til fag- og takstgrupper og opbygningen af takstsystemet.

Ministeriet har i september 2010 evalueret vejledningen. Evalueringen viser, at efteruddannelsesudvalgene i de fleste tilfælde ikke er i tvivl om, hvordan de placerer fagene i takstgrupper, og at udvalgene generelt indplacerer fagene i overensstemmelse med ministeriets vurdering. Ministeriet vurderer, at vejledningen har givet grundlag for en bedre og mere hensigtsmæssig takstindplacering af nye AMU-fag.

9. Jeg finder det tilfredsstillende, at Undervisningsministeriet har udarbejdet en vejledning til takstindplacering af AMU-fag, og at ministeriets evaluering viser, at vejledningen har styrket grundlaget for efteruddannelsesudvalgenes takstindplacering af nye AMU-fag.

III. Undervisningsministeriets taksteftersyn

10. Statsrevisorerne kritiserede i deres bemærkninger til beretningen, at Undervisningsministeriet ikke havde etableret en tilstrækkelig styring på AMU-området. Statsrevisorerne bemærkede bl.a., at styringen burde leve op til helt basale krav som anvendelse af data om undervisningsudgifterne ved fastsættelsen af budget og takster.

Rigsrevisionen bemærkede derudover i beretningen, at Undervisningsministeriet ikke havde et koncept for taksteftersyn, der bl.a. vurderede, hvor ofte ministeriet burde anvende skolerens indberetninger af undervisningsudgifter til at gennemføre taksteftersyn.

11. I trepartsaftalen mellem regeringen og arbejdsmarkedets parter om styrkelse af erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse (VEU-trepartsaftalen af 12. oktober 2007) blev det besluttet at udmønte 80 mio. kr. årligt fra globaliseringsaftalen som takstforhøjelser til AMU-uddannelser i perioden 2008-2010 og at videreføre en midlertidig forhøjelse af undervisningstaksterne fra 2007, svarende til 30 mio. kr., i perioden 2008-2011.

Undervisningsministeriet har i forbindelse med forhøjelserne af taksterne reguleret en række af taksterne. Der er flyttet penge fra takstgrupper, der gav overskud, til takstgrupper, der gav underskud. Dvs. at der i 2008 var en generel takstforhøjelse og en takstomfordeling.

12. Undervisningsministeriet har i september 2010 gennemført et takstefter-syn på AMU-området på baggrund af institutionernes regnskabsmæssige resultater fra perioden 2006-2009. Eftersynet er blevet gennemført som et led i VEU-trepartsaftalen. Taksteftersynet er en analyse af den økonomiske udvikling inden for de enkelte takstgrupper, inden for de forskellige institutionstyper og inden for særlige grupper af fag. De overordnede resultater af takstefter-synet er angivet i boks 1.

BOKS 1. RESULTATER AF TAKSTEFTERSynet 2010

- Der var et samlet underskud på ca. 90 mio. kr. på AMU-området i 2006 og 2007.
- Der var et samlet overskud på 29 mio. kr. i 2008 og på 86 mio. kr. i 2009.
- Det samlede antal årselever steg fra ca. 8.000-8.500 i 2006 og 2007 til ca. 9.500 i 2008 og ca. 12.000 i 2009.
- Andelen af institutioner med et underskud faldt fra 80 % i 2006 til 29 % i 2009.
- AMU-centrene og kombinationsskolerne¹⁾ havde i 2009 de største overskud på området, mens landbrugsskolerne, som den eneste institutionstype, havde et underskud.
- Andelen af takstgrupper med et underskud faldt fra ca. 70 % i 2006 til ca. 17 % i 2009.
- Der er store udsving i det regnskabsmæssige resultat for grupper af fag inden for samme takst-grupper.

¹⁾ Kombinations-skoler udbyder både tekniske og merkantile erhvervsuddannelser.

Kilde: "Taksteftersyn på AMU-området 2010", Undervisningsministeriet (2010).

13. Resultaterne af taksteftersynet viser, at der var store underskud på området i 2006 og 2007, men at det var vendt til et overskud på 86 mio. kr. i 2009, samtidig med at antallet af årselever steg. Der er derudover en positiv udvikling på AMU-området, både for det samlede område og inden for institutioner og takstgrupper, men samtidig er der store udsving i resultatet for grupper af fag.

Udviklingen på AMU-området skal ses i lyset af takstforhøjelserne i 2008. Samtidig har den samfundsøkonomiske udvikling øget behovet for efteruddannelse af de kortuddannede, hvilket ses i stigningen i antallet af årselever. Aktivitetsstigningen har styrket institutionernes muligheder for at udnytte undervisningsressourcerne fuldt ud.

14. Undervisningsministeriet følger i øjeblikket op på den tværministerielle rapport "Selvejende institutioner – styring, regulering og effektivitet" fra april 2009. Der skal i den forbindelse bl.a. udarbejdes en ny fælles institutionslovgivning, som Undervisningsministeriet forventer vil indeholde en forenklet takststruktur på AMU-området. Ministeriet forventer, at den nye institutionslovgivning vil blive drøftet politisk forud for finanslovsforslaget for 2012.

15. Undervisningsministeriet har arbejdet på et koncept for fremtidige taksteftersyn, som er blevet forelagt Rigsrevisionen. Ministeriet har oplyst, at ministeriet vil færdiggøre et endeligt koncept for taksteftersyn, når den fremtidige takststruktur er afklaret.

16. Jeg finder det tilfredsstillende, at Undervisningsministeriet i 2010 har gennemført et taksteftersyn, og at ministeriet vil færdiggøre et endeligt koncept for taksteftersyn, når den fremtidige takststruktur er afklaret.

IV. Datagrundlag på AMU-området

17. Statsrevisorerne anførte i deres bemærkninger til beretningen, at Undervisningsministeriet ikke havde sikret ensartede og pålidelige regnskabstal samt tilstrækkelig vejledning og rådgivning om kontering til, at skolernes indberetninger af undervisningsudgifter blev sammenlignelige.

18. De AMU-udbydende institutioner indberetter årligt data for indtægter og udgifter til Undervisningsministeriet. Ministeriet forsøger løbende at sikre datakvaliteten ved hjælp af regnskabsrådgivning, en konteringsinstruks og ministeriets egen validering af forbrugsindberetningerne. Ministeriet har derudover, i forbindelse med taksteftersynet i 2010, udarbejdet en analyse af spredningen i AMU-centrenes udgifter og indtægter til undervisning.

19. Undervisningsministeriet har styrket regnskabsrådgivningen. Rådgivningen varetages af 12 regnskabskonsulenter, som for ministeriet rådgiver alle selvejende institutioner i spørgsmål om kontering, regnskabsaflæggelse mv. Undervisningsministeriet har derudover øget mængden af informationsmateriale på ministeriets hjemmeside.

20. Undervisningsministeriet indførte i januar 2009 en ny konteringsinstruks og tilhørende retningslinjer for kontering af udgifter. Instruksen revideres 2 gange årligt af medarbejdere fra ministeriet og nogle af regnskabskonsulenterne.

21. Valideringen af institutionernes forbrugsdata varetages af Undervisningsministeriet, når data er indberettet. Ministeriet har i januar 2009 udarbejdet "Brugervejledning – Vejledninger og erfaringsopsamling", der er en erfaringsopsamling fra tidligere takstanalyser. Vejledningen indeholder bl.a. en vejledning i validering og analyse af spredningen i undervisningsudgifter.

22. Undervisningsministeriet har analyseret spredningen i resultaterne (dvs. indtægter og udgifter) pr. årselev på AMU-fag blandt 5 AMU-centre i 2009. Undervisningsministeriet har undersøgt AMU-centrene, da de som den eneste institutionstype kun udbyder AMU. Derfor bliver udgifter og indtægter på centrene ikke påvirket af udgifter og indtægter forbundet med andre typer uddannelser. Analysen viser, at der inden for nogle fag er en stor spredning i resultatet, mens der er en mindre spredning inden for andre fag. Spredningen kan forklares ved forskelle i antal årselever og uddannelsernes indhold.

23. Rigsrevisionen har gennemført en spredningsanalyse af undervisningsudgifterne pr. årselev i perioden 2006-2009 svarende til de analyser, der fremgik af beretningen. I en analyse af undervisningsudgifter pr. årselev tages der, i modsætning til en analyse af resultatet pr. årselev, ikke højde for indtægter.

Rigsrevisionens analyse af hele AMU-området viser i lighed med Undervisningsministeriets analyse, at en høj spredning i uddannelsesudgifter ofte følges af forskelle i antal årselever, og at spredningen i uddannelsesudgifterne faldt fra 2008 til 2009.

Udvikling på AMU-området og AMU-centrene kan indikere, at spredningen er faldet, efter at den nye konteringsinstruks blev indført i 2009.

24. Jeg finder det tilfredsstillende, at Undervisningsministeriet har styrket den regnskabsmæssige rådgivning, konteringsgrundlaget og den interne validering af forbrugsdata for at forbedre datakvaliteten på AMU-området.

V. Sammenfatning

25. Jeg finder det tilfredsstillende, at Undervisningsministeriet har styrket grundlaget for takst-indplaceringen af AMU-fag, og at ministeriet har gennemført et taksteftersyn på området. Jeg finder det endvidere tilfredsstillende, at Undervisningsministeriet har styrket den regnskabsmæssige rådgivning, konteringsgrundlaget og den interne validering af forbrugsdata for at forbedre datakvaliteten på AMU-området.

26. Rigsrevisionen har i en længere periode – i forbindelse med beretning nr. 16/96 om statslig erhvervsrettet efteruddannelse og beretning nr. 15/06 om Undervisningsministeriets takstfastsættelse og -regulering på AMU-området – drøftet ministeriets mulighed for at gennemføre systematiske produktivetsanalyser på AMU-området med Undervisningsministeriet. Udarbejdelsen har været vanskeliggjort af datakvaliteten og manglende procedurer for, hvor ofte og i hvilken sammenhæng produktivetsanalyserne skulle gennemføres.

Jeg finder, at Undervisningsministeriet nu har iværksat en række tiltag med henblik på at forbedre datagrundlaget. Sammen med det fremtidige koncept for taksteftersyn vil den forbedrede datakvalitet være med til at sikre, at ministeriet på et retvisende grundlag kan gennemføre relevante analyser af institutionernes udgifter ved at afholde AMU-fag og af sammenhængen mellem udgifterne og taksterne.

27. Jeg forventer, at ministeriet – uanset udfaldet af drøftelserne om en ny institutionslov – i fremtiden vil overvåge taksterne på AMU-området og til stadighed have fokus på at sikre datakvaliteten på området.

Jeg betragter hermed sagen som afsluttet.

Henrik Otbo